

Förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100);

utfärdad den 25 januari 2001.

Regeringen föreskriver¹ i fråga om högskoleförordningen (1993:100)²
dels att 3 kap. 7 och 11–13 §§, 4 kap. 17, 19 och 20 §§, 5 kap. 4 §, 11 kap. 4 och 6 §§, rubriken närmast före 3 kap. 7 §, bilaga 2 till förordningen samt punkt 2 i övergångsbestämmelserna till förordningen (1998:80) om ändring i nämnda förordning skall ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas fem nya paragrafer, 3 kap. 7 a–c §§, 8 kap. 27 § och 9 kap. 8 § samt närmast före 8 kap. 27 § och 9 kap. 8 § nya rubriker av följande lydelse.

3 kap.

| Särskilda organ

| 7 § Grundläggande bestämmelser om särskilda organ finns i 2 kap. 5 a och 6 §§ högskolelagen (1992:1434).

| 7 a § Flertalet av ledamöterna skall vara vetenskapligt kompetenta lärare vid den högskola som organet hör till, om inte styrelsen beslutar annat.

Ledamöterna i ett särskilt organ, utom representanter för studenterna och de ledamöter som avses i 7 c §, skall utses genom val bland berörda lärare. Val skall förrättas med slutna sedlar. Om rösterna faller lika vid ett val, skall lotten fälla utslaget.

En av ledamöterna skall vara organets ordförande och en skall vara dess vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall utses av rektor på förslag av berörda lärare.

| 7 b § Studenterna vid den högskola som det särskilda organet hör till har rätt att vara representerade med minst tre ledamöter.

| 7 c § Till det särskilda organ som avses i 2 kap. 5 a § andra stycket tredje och fjärde meningarna högskolelagen (1992:1434) skall det utses minst två ledamöter utöver de som utses genom val enligt 7 a § andra stycket och de som representerar studenterna enligt 7 b §. De skall vara lämpliga för uppdraget, och de får inte vara anställda vid den högskola som organet hör till.

Ledamöterna skall utses av styrelsen för högskolan.

¹ Jfr prop. 1999/2000:135, bet. 2000/01:UbU3, rskr. 2000/01:5.

² Förordningen omtryckt 1998:1003.

11 § Val av ledamöter, utom representanter för studenterna och de ledamöter som avses i 7 c §, i fakultetsnämnder, nämnder för konstnärligt utvecklingsarbete och sådana särskilda organ som avses i 7–7 c §§ skall hållas efter förslag av en valberedning. I valberedningen skall både kvinnor och män vara representerade.

Bland de personer som valberedningen föreslår till ledamöter skall både kvinnor och män vara representerade. Om det inte finns synnerliga skäl, skall de föreslagna personerna till minst en tredjedel utgöras av kvinnor och till minst en tredjedel av män.

Vad som sägs i första och andra styckena hindrar inte att någon utanför valberedningen föreslår ytterligare personer till ledamöter.

12 § Fakultetsnämnder, nämnder för konstnärligt utvecklingsarbete och sådana särskilda organ som avses i 7–7 c §§ är beslutföra när fler än hälften av ledamöterna är närvarande, bland dem ordföranden.

Om ett ärende är så brådskande att en nämnd eller ett organ inte hinner sammanträda för att behandla det, får ärendet avgöras genom meddelanden mellan ordföranden och minst så många ledamöter som behövs för beslutförhet. Om detta förfarande inte är lämpligt, får ordföranden ensam avgöra ärendet.

Beslut som har fattats enligt andra stycket skall anmälas vid nästa sammanträde i nämnden eller i organet.

13 § Om inte något annat är särskilt föreskrivet, får fakultetsnämnder, nämnder för konstnärligt utvecklingsarbete och sådana särskilda organ som avses i 7–7 c §§ delegera sina uppgifter.

4 kap.

17 § Innan en anställning kungörs ledig till ansökan och det informeras om den enligt 18 § första stycket, skall fakultetsnämnden, nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete eller ett särskilt organ bestämma ämnesområdet för anställningen och ange den behörighet som krävs. Vidare skall nämnden eller organet med utgångspunkt i de arbetsuppgifter som skall ingå i anställningen besluta vilka olika bedömningsgrunder som skall användas och hur de skall vägas mot varandra. Därvid skall högskolans anställningsordning beaktas.

Ämnesområdet för en anställning som professor, lektor, adjunkt eller forskarasistent får inte ändras så länge en och samma person är anställd.

19 § En högskola får bjuda in en person att söka en anställning som professor som kungjorts ledig till ansökan. Inbjudan måste ske inom tre månader efter det att fakultetsnämnden, nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete eller ett särskilt organ har utsett de personer som är särskilt förtrogna med anställningens ämnesområde.

20 § Fakultetsnämnden, nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete eller det särskilda organet till vars ansvarsområde anställningen huvudsakligen hör skall bereda ärenden och avge förslag vid anställning av professorer, lektorer och forskarasistenten.

Om högskolan har inrättat ett särskilt organ för grundutbildning inom ansvarsområdet för en fakultetsnämnd eller en nämnd för konstnärligt utvecklingsarbete, skall högskolan bestämma i vilken utsträckning det särskilda organet skall svara för beredningen och lämna förslag till anställning.

5 kap.

4 § Den som har fått utbildningsbidrag för doktorander skall efter ansökan anställas som doktorand, senast när det enligt den individuella studieplanen återstår två års utbildning till doktorsexamen. Detta gäller dock inte, om fakultetsnämnden eller ett sådant särskilt organ som avses i 2 kap. 5 a § andra stycket tredje och fjärde meningarna högskolelagen (1992:1434) har beslutat att dra in doktorandens resurser enligt 8 kap. 10 § denna förordning eller utbildningsbidraget enligt 14 § förordningen (1995:938) om utbildningsbidrag för doktorander.

8 kap.

Särskilt organ

27 § Om forskarutbildningen faller inom ansvarsområdet för ett sådant särskilt organ som avses i 2 kap. 5 a § andra stycket tredje och fjärde meningarna högskolelagen (1992:1434), skall vad som i detta kapitel sägs om fakultetsnämnd i stället gälla det särskilda organet.

9 kap.

Särskilt organ

8 § Om forskarutbildningen faller inom ansvarsområdet för ett sådant särskilt organ som avses i 2 kap. 5 a § andra stycket tredje och fjärde meningarna högskolelagen (1992:1434), skall vad som i detta kapitel sägs om fakultetsnämnd i stället gälla det särskilda organet.

11 kap.

4 § En fakultetsnämnd, en nämnd för konstnärligt utvecklingsarbete eller ett sådant särskilt organ som avses i 3 kap. 7–7 c §§ kan, efter regeringens bestämmande, ha uppgifter också i fråga om kommuners eller landstings högskoleutbildning.

När en fakultetsnämnd eller motsvarande organ avgör frågor om resurser för forskning som rör kommuners eller landstings högskolor skall det adjungeras en representant för dessa högskolor.

6 § Innan en lektor skall anställas eller en adjunkt befordras skall förslag avges av ett särskilt inrättat organ. Organet skall inrättas av styrelsen för högskolan. För ett sådant organ skall bestämmelserna om ledamöter i 3 kap. 7 a § ha motsvarande tillämpning.

Studenterna har rätt att vara representerade i organet med minst tre ledamöter. Dessa representanter utses genom val bland studenterna.

När lektorer skall anställas eller adjunkter befordras skall bestämmelserna i 4 kap. 21 och 22 §§, 25 § andra meningen samt 26 § ha motsvarande tillämpning.

Det särskilt inrättade organet skall lämna sitt förslag till det organ som enligt kommunens eller landstingets bestämmande skall besluta om anställningen.

2.³ De äldre bestämmelserna i 5 kap. 2 och 6 §§ skall tillämpas på den som har fått en doktorandtjänst före den 1 april 1998. De äldre bestämmelserna i 5 kap. 6 § skall tillämpas också vid förordnande på en doktorandtjänst som upphör före utgången av år 2003 med en doktorand som har antagits till forskarutbildning före den 1 april 1998 men inte fått en doktorandtjänst före den dagen.

1. Denna förordning träder i kraft, i fråga om punkterna 6, 30 och 38 i bilaga 2 samt punkt 2 i övergångsbestämmelserna till förordningen (1998:80) om ändring i högskoleförordningen den 1 mars 2001, och i övrigt den 1 juli 2001.

2. Den som har påbörjat en utbildning till barn- och ungdomspedagog, bildlärare, grundskollärare, hushållslärare, idrottslärare, musiklärare eller slöjdlärare före den 1 juli 2001 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2008.

3. Den som har påbörjat en utbildning till gymnasielärare före den 1 juli 2001 men efter den 31 oktober 1996 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2008.

4. Den som före den 1 juli 2001 har påbörjat en utbildning huvudsakligen enligt den utbildningsplan för grundskollärarytbildning som gällde den 30 juni 1993 (UHÄ 1988-05-31) men saknar praktisk-pedagogisk utbildning har rätt att få sådan utbildning enligt äldre bestämmelser till utgången av år 2003.

5. Den som har påbörjat en utbildning till specialpedagog före den 1 juli 2001 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2003.

På regeringens vägnar

THOMAS ÖSTROS

Gudmund Toijer
(Utbildningsdepartementet)

EXAMENSORDNING
-----**Yrkesexamina**
-----**6. Arkitektexamen***Omfattning*

Arkitektexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få arkitektexamen skall studenten ha

- kunskaper om och färdigheter i att med helhetssyn planera, utforma, förvalta och förnya bebyggelsemiljöer och byggnader med hänsyn dels till alla människors och samhällets behov, dels till krav på hållbara och funktionella lösningar av hög kvalitet och med god gestaltning,
- förutsättningar för att, efter några års yrkesverksamhet som arkitekt, göra en självständig, skapande arbetsinsats inom arkitekturens eller samhällsbyggandets område.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

9. Biomedicinsk analytikerexamen*Omfattning*

Biomedicinsk analytikerexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få biomedicinsk analytikerexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som biomedicinsk analytiker,
- förmåga att självständigt planera och genomföra analyser och undersökningar, kunna samla in, bearbeta och bedöma resultat; uppmärksamma och hantera avvikelser; etablera och förbättra biomedicinska laboriemetoder samt ha goda kunskaper om kvalitetssäkring,
- insikt i yrkesrollen som förbereder för lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- god självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, ha förmåga att värna om patienter och patientprov.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

⁴ Senaste lydelse 2000:651.

| 10. Brandingenjörsexamen*Omfattning*

Brandingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla brandingenjörsexamen skall studenten ha

- tillägnat sig de kunskaper i tekniska, naturvetenskapliga, humanistiska, ekonomiska och samhällsvetenskapliga ämnen som studenten behöver för att förstå och kunna tillämpa grunderna för det valda teknikområdet,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att utnyttja och utveckla metoder och tekniker avseende riskhantering och samhällsplanering samt befolkningsskydd och räddningstjänst; detta i syfte att dels förebygga olyckor och skador, dels genomföra effektiva insatser inom räddningstjänsten,
- förvärvat de kunskaper som är förutsättningen för att studenten, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, skall kunna vara arbetsledare inom befolkningsskyddet och räddningstjänsten.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

| 11. Civilingenjörsexamen*Omfattning*

Civilingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla civilingenjörsexamen skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för det valda teknikområdet,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att utforma produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, självständigt kunna svara för utveckling eller utnyttjande av ny teknik på internationellt konkurrenskraftig nivå.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 12. Dietistexamen*Omfattning*

Dietistexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få dietistexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som dietist,
- kunskap om och förmåga att undersöka och bedöma näringsintag och näringstillstånd,
- förmåga att planera och hantera kost för olika grupper i samhället samt förmåga att informera om kost och hälsa,
- förmåga att förebygga, utreda och behandla kost- och nutritionsrelaterade problem, symptom och sjukdomar,
- insikt i yrkesrollen som förbereder för lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- god självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, ha förmåga att värna om patienter och deras närstående.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 13. Flyglärarexamen

Omfattning

Flyglärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 40 poäng. Därtill ställs krav på flygutbildning, flygerfarenhet och psykologisk lämplighet i enlighet med bestämmelserna för civil luftfart.

För att erhålla flyglärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla flyglärarexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter för att arbeta professionellt som lärare i grundläggande flygutbildning och övrig utbildning inom luftfarten,
- förvärvat kunskaper om samhällets mål och regelverk för flygutbildning och flygverksamhet, om individens roll i människa-maskinsystem samt om pedagogiska och didaktiska teorier och praxis,
- utvecklat flygsäkerhetsmässigt tänkande och förvärvat förmåga att i all flygoperativ verksamhet iakttä och verkställa för flygsäkerheten lämpliga åtgärder,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

| 14. Folkhögskollärarexamen

Folkhögskollärarexamen kan utfärdas med inriktning mot folkhögskola eller med inriktning mot studieförbund.

Omfattning

Folkhögskollärarynexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 40 poäng.

För att erhålla folkhögskollärarynexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla folkhögskollärarynexamen skall studenten ha

- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare i folkhögskolan eller som ledare i annat folkbildningsarbete, förverkliga målen för verksamheten och medverka i utvecklingen av denna,

- förtrogenhet med statens, folkhögskolans och folkbildningsorganisationernas mål för folkbildningen samt ett helhetsperspektiv på folkbildningens personlighetsutvecklande, kulturella och sociala uppgifter,

- god förmåga att leda och undervisa, att inspirera till självständiga studier och att stödja individers och gruppers planering av sina studier,

- god förmåga till samarbete och lagarbete samt goda kommunikationsfärdigheter och förmåga att använda praktiskt-estetiska uttrycksmedel,

- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,

- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

| 15. Högskoleingenjörsexamen*Omfattning*

Högskoleingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få högskoleingenjörsexamen skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för det valda teknikområdet,

- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov och till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,

- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, kunna medverka i utveckling av och svara för utnyttjande av känd teknik i produktion och konstruktion.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 16. Juris kandidatexamen

Omfattning

Juris kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla juris kandidatexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana teoretiska kunskaper och färdigheter främst inom civilrätt, processrätt, straffrätt, statsrätt, förvaltningsrätt, finansrätt och internationell rätt som behövs för att kunna komma i fråga för anställning som domare och verksamhet som advokat,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- förvärvat kunskaper om hur fysiskt och psykiskt våld påverkar kvinnor och män,
- fått insikt i sådana ämnesområden, t.ex. rättshistoria, allmän rättslära och ekonomi, som kan vara av särskild betydelse för tillämpningen av de juridiska kunskaperna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 17. Konstnärlig högskoleexamen i dans

Omfattning

Konstnärlig högskoleexamen i dans uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen i **dans** skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter i att självständigt lösa de sceniska uppgifter dansare ställs inför,
- tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling som skapande konstnär i ett kollektiv.

Studenter i **koreografi** skall ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att antingen skapa ett dramatiskt underlag eller ge gestalt åt ett sådant dramatiskt underlag och därvid leda och samordna insatser från övriga medverkande i denna process.

Studenter i **danspedagogik** skall ha

- förvärvat kunskaper, färdigheter och pedagogiska metoder för att kunna bedriva dansundervisning för barn, ungdom och vuxna inom olika dansformer,
- förvärvat kompetens för yrkesverksamhet som danspedagog i förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenundervisning, kommunal dans/musik/kulturskola eller övrig frivillig dansundervisning.

Studenter i **folkdans** skall ha

- förvärvat de kunskaper och de färdigheter som behövs för att kunna verka som lärare och ledare i folkdans,
- tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling av pedagogiska metoder inom folkdansen.

| 18. Konstnärlig högskoleexamen i konst och design*Omfattning*

Konstnärlig högskoleexamen i konst och design uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen med inriktning på **konst** skall studenten ha

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att självständigt, och i samarbete med företrädare för andra yrkesområden, kunna verka som fritt skapande konstnär inom fotografi, grafik, konsthantverk, måleri eller skulptur m.m.

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen med inriktning på **design- och formgivningsområdet** skall studenten ha

– förvärvat kunskaper, färdigheter och en arbetsmetodik för att på konstnärlig grund självständigt, och i samarbete med företrädare för andra yrkesområden, utforma produkter och lösa gestaltningsmässiga, tekniska, praktiska, ekonomiska, miljömässiga och andra problem inom respektive specialområde.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 19. Konstnärlig högskoleexamen i musik*Omfattning*

Konstnärlig högskoleexamen i musik uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen i musik skall studenten ha

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att självständigt som sångare, instrumentalmusiker, komponist, arrangör eller ensembleledare kunna gestalta musik på hög kvalitativ nivå,

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att kunna förmedla musikaliska upplevelser och stimulera till musikalisk aktivitet i olika sociala sammanhang,

– tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling som skapande konstnär i ett kollektiv.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 20. Konstnärlig högskoleexamen i scen och medier*Omfattning*

Konstnärlig högskoleexamen i scen och medier uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen i scen och medier skall studenten inom det **sceniska gestaltningsområdet** ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter att självständigt lösa sceniska uppgifter som artister ställs inför vid verksamhet inom film, opera, mim, musikal, TV eller teater,

- tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling som skapande konstnär i ett kollektiv.

Studenter i **dramatik/dramaturgi** och **regi** skall ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att antingen skapa ett dramatiskt underlag eller ge gestalt åt ett sådant dramatiskt underlag och därvid leda och samordna insatser från övriga medverkande i denna process.

Studenter i **medier** skall ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter för att självständigt och i samarbete med företrädare för andra yrkesområden kunna lösa uppgifter vid verksamhet inom film/radio/teater/TV-produktion, film/TV-foto, film/radio/TV-ljudteknik, filmklippning/videoredigering, maskering/perukmakeri, teater-teknik eller dramatik/dramaturgi m.m.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 21. Logopedexamen

Omfattning

Logopedexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 160 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla logopedexamen skall studenten ha

- förvärvat förmåga att undersöka och bedöma den språkliga kommunikationsförmågan hos barn, ungdomar, vuxna och äldre med olika former av röst-, tal- och språkrubbningar samt att ställa logopedisk diagnos och bedöma förutsättningarna för att påverka kommunikationsförmågan framgångsrikt,

- förvärvat grundläggande klinisk och pedagogisk erfarenhet av metoden vid rehabilitering/habilitering av röst-, tal- och språkrubbningar samt förmåga att planera, genomföra och utvärdera behandlingsprogram,

- förvärvat en helhetssyn på individens språk och sociala situation samt vunnit förståelse för att röst-, tal- och språkförmågan är en integrerad del av individens personlighet,

- utvecklat sin självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,

- förvärvat kunskaper om logopedins roll inom hälso- och sjukvårdsarbetet samt förmåga att utöva förebyggande hälsovård inom det logopedisk-fo-niatriiska arbetsområdet.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

Omfattning

Läkarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 220 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla läkarexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för läkaryrket och för att fullgöra den allmäntjänstgöring (AT) som krävs för att få obegränsad behörighet som läkare,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa för att som läkare kunna arbeta förebyggande,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat sådana kunskaper om sjukvårdens ekonomi och organisation som är av betydelse för alla läkare samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan med samtliga personalgrupper.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

23. Lärarexamen*Omfattning*

Lärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 120, 140, 160, 180, 200 eller 220 poäng. Utbildningen skall omfatta följande tre integrerade utbildningsområden: ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng, ett utbildningsområde med en eller flera inriktningar om minst 40 poäng mot ämne eller ämnesområde och ett utbildningsområde med en specialisering om minst 20 poäng. Inom det allmänna utbildningsområdet skall de tvärvetenskapliga ämnesstudierna omfatta minst 30 poäng.

För undervisning och annan pedagogisk verksamhet i

- förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år och fritidshem samt för undervisning i modersmål krävs minst 140 poäng,
- grundskolans senare år och i gymnasieskolan, dock inte yrkesämnena i gymnasieskolan, krävs 180 poäng inklusive en respektive två fördjupning(ar) till minst 60 poäng i relevant(a) ämne(n) eller ämnesområde(n).

För undervisning i yrkesämnena i gymnasieskolan krävs 120 poäng. I stället för inriktning och specialisering krävs omfattande yrkeserfarenhet samt en relevant högskoleutbildning om minst 60 poäng eller motsvarande utbildning.

För undervisning i svenska respektive samhällskunskap i grundskolans senare år krävs minst 60 poäng och i gymnasieskolan minst 80 poäng i ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen. För undervisning i modersmål krävs inriktning om minst 60 poäng i relevant ämnesområde.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- bedöma och värdera elevers lärande och utveckling samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänskliga frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,
- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna.

Övrigt

Av det allmänna utbildningsområdet skall minst 10 poäng vara verksamhetsförlagda. Minst 10 poäng per inriktning skall likaså vara verksamhetsförlagda.

För att få lärarexamen skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om 10 poäng.

I examensbeviset skall anges vilka inriktningar och specialiseringar som studenten har fullgjort och för vilken undervisning eller verksamhet utbildningen är avsedd.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

24. Optikerexamen

Omfattning

Optikerexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla optikerexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna självständigt prova ut, färdigställa och lämna ut optiska synhjälpmedel i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten som optiker, och
- förvärvat kännedom om tillämplig lagstiftning inom hälso- och sjukvården.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 25. Organistexamen*Omfattning*

Organistexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 160 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla organistexamen skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att självständigt kunna gestalta musik på konstnärlig nivå inom det kyrkomusikaliska repertoarområdet,

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att i sin kommande yrkesroll kunna organisera och leda den kyrkomusikaliska verksamheten inom Svenska kyrkan och andra trossamfund,

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna förmedla musikaliska upplevelser i olika miljöer,

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna undervisa i kyrkomusik inom trossamfund, skolväsendet och i andra sammanhang.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 26. Ortopedingenjörsexamen*Omfattning*

Ortopedingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få ortopedingenjörsexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som ortopedingenjör,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att tekniskt utforma hjälpmedel för individen och verka som teknisk specialist inom hela rehabiliteringsområdet samt ha förmåga att medverka i hälsobefrämjande och förebyggande arbete,

- insikt i yrkesrollen som förbereder för lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,

- god självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, ha förmåga att värna om patienter och deras närstående.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 27. Psykologexamen*Omfattning*

Psykologexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 200 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla psykologexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för psykologyrket och för att fullgöra föreskriven praktisk tjänstgöring (PTP) som krävs för legitimation för yrket,
- kunskaper om psykologiska metoder för åtgärder och behandling avseende individer samt under handledning kunna medverka i psykoterapeutiska arbetsuppgifter,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- tillägnat sig förmågan att planera, leda och genomföra utvecklings- och förändringsarbete som gäller grupper, organisationer och miljöer,
- tillägnat sig förmågan att planera och genomföra personalutbildning och handledning,
- tillägnat sig förmågan att planera, leda och genomföra förebyggande arbete med inriktning på individer, grupper, organisationer och miljöer,
- tillägnat sig förmågan att på vetenskaplig grund kunna utvärdera och utveckla behandlingsarbete och åtgärdsprogram inom psykologernas verksamhetsområden,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan utvecklat sin förmåga till olika relationer.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 28. Psykoterapeutexamen

Omfattning

Psykoterapeutexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 60 poäng under en treårsperiod. Därtill ställs krav på avlagd psykologexamen (enligt 1982 års studieordning), läkarexamen samt fullgjord specialiseringstjänstgöring i allmän psykiatri eller socionomexamen med föreskriven komplettering eller annan motsvarande utbildning.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla psykoterapeutexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana fördjupade kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna göra diagnostiska bedömningar och upprätta behandlingsprogram samt genomföra och utvärdera psykoterapi inom ett av områdena individual-, grupp- eller familjeterapi,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- utvecklat självständigt tänkande, självkännedom och förmåga till empatisk inlevelse.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

29. Receptarieexamen*Omfattning*

Receptarieexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få receptarieexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som receptarie,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att självständigt kunna arbeta med läkemedelsinformation, läkemedelsrådgivning och läkemedelsutvärdering och därigenom bidra till en rationell och optimal läkemedelsanvändning,
- förmåga att praktiskt kunna tillämpa vetenskaplig dokumentation och information om läkemedel i dialog med läkemedelsanvändare och personal inom hälso- och sjukvårdsområdet, läkemedelsindustrin samt myndigheter,
- insikt i yrkesrollen och vara förberedd för lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- god självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, ha förmåga att verka inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

30. Röntgensjuksköterskeexamen*Omfattning*

Röntgensjuksköterskeexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få röntgensjuksköterskeexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som röntgensjuksköterska,
- förmåga att självständigt planera och genomföra undersökningar och behandlingar utifrån patientens förutsättningar och remissinnehåll,
- förmåga att bearbeta och bedöma resultat,
- förmåga att kunna utveckla och förbättra metoder och tekniker inom medicinsk diagnostisk radiologi samt kunna utveckla och säkra kvaliteten,
- förmåga att medverka till att all bestrålning av patienten skall vara optimerad med avseende på stråldoser samt att strålskyddsföreskrifter följs,
- förmåga att hantera läkemedel på ett adekvat sätt samt kunna informera patienten om läkemedel, deras effekt och biverkningar,
- insikt i yrkesrollen och vara förberedd för lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- god självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, utifrån ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, ha förmåga att värna om patienter och deras närstående.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 31. Sjukgymnastexamen*Omfattning*

Sjukgymnastexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla sjukgymnastexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att kunna arbeta självständigt som sjukgymnast,
- tillägnat sig kunskaper och färdigheter i sjukgymnastiska behandlingsmetoder och kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet,
- utvecklat sin självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar människors hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 32. Sjukhusfysikerexamen*Omfattning*

Sjukhusfysikerexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få sjukhusfysikerexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som sjukhusfysiker,
- förmåga att förstå och kunna tillämpa matematiska och naturvetenskapliga metoder i all verksamhet med strålning inom hälso- och sjukvården,
- kunskaper om de fysikaliska och tekniska aspekterna av strålbehandling, nuklearmedicin, diagnostisk radiologi och användande av icke-joniserande strålning samt deras tillämpning i vårdarbetet,
- praktiska färdigheter för att kunna utföra erforderliga kvalitetskontroller av utrustning samt delta i kvalitetssäkringsarbetet av både utrustning och arbetsmetoder inom verksamheter med strålning,
- insikt i yrkesrollen som förbereder för lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- god självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, ha förmåga att värna om patienter och deras närstående.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 33. Sjuksköterskeexamen*Omfattning*

Sjuksköterskeexamen erhålls efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla sjuksköterskeexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som sjuksköterska inom allmän hälso- och sjukvård,
- tillägnat sig kunskaper i allmän och specifik omvårdnad,
- utvecklat sin självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete,
- tillägnat sig kunskaper i sjukvårdens ekonomi och organisation vilka är av betydelse för hälso- och sjukvården,
- tillägnat sig kunskaper i planering, ledning och samordning av vårdarbetet samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan mellan samtliga personalgrupper,
- förvärvat förmåga att undervisa patienter och deras närstående samt att handleda vårdpersonal.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 34. Sjöingenjör- och maskinteknikerexamen*Omfattning*

Sjöingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få sjöingenjörsexamen skall studenten ha

- tekniskt kunnande för att, efter något års yrkesverksamhet inom området, kunna svara för drift och underhåll av fartygs maskin- och eltekniska utrustning samt för brandsäkerheten,
- sjösäkerhetsmässigt tänkande och förmåga att i all operativ verksamhet iaktta och verkställa för sjösäkerheten lämpliga åtgärder samt ha god självkänedom och insikt i yrkesrollen som ger grund för lagarbete ombord,
- kunskaper om och färdigheter i att ha hand om produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål för sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som krävs för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för teknikområdet.

Utbildningen skall uppfylla de krav som ställs i 1995 års tillägg till den internationella konventionen om normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (STCW-konventionen). Dessa krav skall därvid ses som minimikrav.

Utbildningen skall utformas så att maskinteknikerexamen kan uppnås efter 70 poäng.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 35. Sjökapstens- och styrmansexamen

Omfattning

Sjökapstensexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få sjökapstensexamen skall studenten ha

- tekniskt och nautiskt kunnande för att, efter något års yrkesverksamhet inom området, operativt kunna ha hand om fartyg och last i befattning som befälhavare,

- sjösäkerhetsmässigt tänkande och förmåga att i all operativ verksamhet iaktta och verkställa för sjösäkerheten lämpliga åtgärder samt ha god självkännedom och insikt i yrkesrollen som ger grund för lagarbete ombord,

- kunskaper om och färdigheter i att ha hand om produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål för sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,

- kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som krävs för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för teknikområdet.

Utbildningen skall uppfylla de krav som ställs i 1995 års tillägg till den internationella konventionen om normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (STCW-konventionen). Dessa krav skall därvid ses som minimikrav.

Utbildningen skall utformas så att styrmansexamen kan uppnås efter 70 poäng.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 36. Social omsorgsexamen

Social omsorgsexamen kan utfärdas för inriktning mot äldre, funktionshindrade och utvecklingsstörda eller mot socialpedagogiskt behandlingsarbete.

Omfattning

Social omsorgsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 100 poäng.

I examensbeviset skall anges vilken inriktning utbildningen avser.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla social omsorgsexamen skall studenten ha

– förvärvat de kunskaper och färdigheter, den personliga utveckling och den empatiska förmåga samt det kritiska tänkande som krävs för det sociala omsorgsarbetet,

– tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna bedriva, leda och utveckla social omsorgsverksamhet, grundad på en förståelse av samspelet mellan individers och grupper sociala situation, fysiska och psykiska hälsa i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer,

– förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 37. Socionomexamen

Omfattning

Socionomexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla socionomexamen skall studenten ha

– förvärvat de kunskaper och den praktiska förmåga som krävs för socialt arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå,

– uppnått kompetens att medverka i förebyggande socialt arbete och socialt förändringsarbete på olika nivåer,

– utvecklat förmågan att analysera och förstå sociala processer och problem samt kunna identifiera och strukturera behov av åtgärder och lösningar på olika nivåer,

– förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,

– uppnått förmåga att relatera olika typer av åtgärder inom verksamheten till de rättsregler och till de övergripande principer som styr lagstiftningen, bl.a. inom det sociala området.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 38. Specialistsjuksköterskeexamen

Specialistsjuksköterskeexamen kan utfärdas inom akutsjukvård, allmän hälso- och sjukvård, hälso- och sjukvård för barn och ungdomar, psykiatrisk vård, vård av äldre och som distriktssköterska.

Omfattning

Specialistsjuksköterskeexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 40 poäng. För specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska krävs sammanlagt 50 poäng. I utbildningen skall klinisk utbildning ingå, och omfattningen skall anpassas efter behovet för respektive special-

område och inriktning. Därtill ställs krav på, av Socialstyrelsen utfärdad, legitimation som sjuksköterska.

I examensbeviset skall anges vilket specialområde och i förekommande fall inriktning som utbildningen avser.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få specialistsjuksköterskeexamen skall sjuksköterskan ha

- förmåga att inom specialområdet ansvara för att i samråd med patient/närstående identifiera vårdbehov, upprätta omvårdnadsplan, leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder samt ta initiativ till och leda kvalitetsutvecklingen i omvårdnadsarbetet,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom specialområdet ansvara för handhavandet av medicinteknisk utrustning,

- förmåga att medverka i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten samt bidra till ett effektivt resursutnyttjande.

Specialistsjuksköterskeexamen inom **akutsjukvård** kan utfärdas **med inriktning mot anestesisjukvård, intensivvård, operationssjukvård** eller **ambulanssjukvård**.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom akutsjukvård med inriktning mot **anestesisjukvård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom anestesisjukvård,

- förmåga att ansvara för övervakning och utförande av lokal och generell anestesi, analgesi och sedering i samband med operationer, undersökningar och behandlingar av patienter i alla åldrar,

- förmåga att tillämpa sina specialkunskaper vid stora olyckor och katastrofer i fred och krig.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom akutsjukvård med inriktning mot **intensivvård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom intensivvård,

- förmåga att observera och utvärdera funktionen hos patienter i alla åldrar avseende alla organsystem, patientens psykiska tillstånd samt vid behov initiera och självständigt utföra medicinska åtgärder,

- förmåga att tillämpa sina specialkunskaper vid stora olyckor och katastrofer i fred och krig.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom akutsjukvård med inriktning mot **operationssjukvård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom operationssjukvård,

- förmåga att ansvara för aseptik, instrumentering, assistans och infektionsförebyggande åtgärder i samband med operationer, behandlingar och undersökningar av patienter i alla åldrar samt förmåga att hantera biologiska preparat,

- förmåga att tillämpa sina specialkunskaper vid stora olyckor och katastrofer i fred och krig.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom akutsjukvård med inriktning mot **ambulanssjukvård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom ambulanssjukvård,

- förmåga att självständigt bedöma den sjukes/skadades somatiska och psykiska status och omedelbara behov samt genomföra de åtgärder som krävs för patienter i alla åldrar och under starkt varierande förhållanden,
- förmåga att tillämpa sina specialkunskaper vid stora olyckor och katastrofer i fred och krig.

Specialistsjuksköterskeexamen inom **allmän hälso- och sjukvård** kan utfärdas **med inriktning mot kirurgisk vård, internmedicinsk vård eller onkologisk vård.**

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom allmän hälso- och sjukvård med inriktning mot **kirurgisk vård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom kirurgisk vård,
- förmåga att hos patienter inom kirurgisk vård observera och bedöma komplexa vårdbehov,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde kunna medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom allmän hälso- och sjukvård med inriktning mot **internmedicinsk vård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom internmedicinsk vård,
- förmåga att hos patienter inom internmedicinsk vård observera och bedöma komplexa vårdbehov,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom allmän hälso- och sjukvård med inriktning mot **onkologisk vård** skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom onkologisk vård,
- förmåga att hos patienter inom onkologisk vård observera och bedöma komplexa vårdbehov,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta med bl.a. cytostatikaterapi och strålbehandling,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede.

Specialistsjuksköterskeexamen inom **hälso- och sjukvård för barn och ungdomar.**

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar,
- förmåga att inom specialområdet självständigt bedöma, planera och genomföra de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, psykiska och sociala hälsan och förebygga uppkomsten av sjukdom och sjukdomskomplikationer,
- förmåga att hos barn och ungdomar i olika utvecklingsstadier observera och bedöma komplexa vårdbehov,

- de kunskaper som krävs för att kunna ansvara för viss hälsokontroll och vaccinationsverksamhet,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede.

Specialistsjuksköterskeexamen inom **psykiatrisk vård**.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom psykiatrisk vård skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom psykiatrisk vård,

- förmåga att utifrån sitt eget kompetensområde hos patienter i alla åldrar observera och bedöma komplexa vårdbehov,

- förmåga att möta människor i kris,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde medverka i behandling och rehabilitering/habilitering inom psykiatrisk vård och omsorg.

Specialistsjuksköterskeexamen inom **vård av äldre**.

För att få specialistsjuksköterskeexamen inom vård av äldre skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialist-sjuksköterska inom vård av äldre,

- förmåga att hos äldre patienter observera och bedöma behov av vård och rehabilitering,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede.

Specialistsjuksköterskeexamen som **distriktssköterska**.

För att få specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som distriktssköterska,

- förmåga att inom specialområdet självständigt bedöma, planera och genomföra de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, psykiska och sociala hälsan i alla åldrar och förebygga uppkomsten av sjukdom och sjukdomskomplikationer,

- förmåga att observera och bedöma komplexa behov av vård och rehabilitering hos patienter inom specialområdet,

- de kunskaper som krävs för att kunna ansvara för viss hälsokontroll och vaccinationsverksamhet,

- de kunskaper som krävs för att kunna få förskrivningsrätt inom sitt kompetensområde,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 39. Specialpedagogexamen**| Omfattning**

| Specialpedagogisk examen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 60 poäng. Därtill ställs krav på annan avlagd lärarexamen.

I examensbeviset skall anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

| För att få specialpedagogexamen skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete om 10 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

| För att få specialpedagogexamen skall studenten ha de specialpedagogiska kunskaper och färdigheter som behövs för att aktivt kunna arbeta med barn, ungdomar och vuxna i behov av stöd inom förskola, skola, vuxenutbildning eller habilitering/rehabilitering.

Däruöver skall studenten kunna

- identifiera, analysera och delta i arbete med att undanröja hinder för och orsaker till svårigheter i undervisnings- och lärandemiljöer,
- genomföra pedagogiska utredningar och analysera individers svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå,
- utforma och delta i arbetet med att genomföra åtgärdsprogram i samverkan mellan skola och hem för att stödja elever och utveckla verksamhetens undervisnings- och lärandemiljöer,
- utveckla principer och former för pedagogisk mångfald inom verksamhetens ram,
- vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor för föräldrar samt för kolleger och andra berörda yrkesutövare,
- genomföra uppföljning och utvärdering samt delta i ledningen av den lokala skolans utveckling för att kunna möta behoven hos alla elever.

| Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 40. Studie- och yrkesvägledarexamen**| Omfattning**

Studie- och yrkesvägledarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

För att erhålla studie- och yrkesvägledarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla studie- och yrkesvägledarexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter som krävs för att vägleda och informera ungdomar och vuxna inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet i Sverige och utomlands,
- förvärvat de kunskaper och färdigheter som krävs för att som studie- och yrkesvägledare inom grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning kunna förverkliga dessa verksamheters mål samt medverka till utveckling av verksamheten,

- förvärvat goda insikter om barns, ungdomars och vuxnas utveckling och inlärninng samt om skolans uppgift i samhället,
- utvecklat förmåga att analysera och förstå studie- och yrkesvalsprocessen samt utifrån denna kunskap identifiera olika individers och grupperns behov av stöd för sitt studie- och yrkesval,
- uppnått kompetens att stödja övrig personal i deras studie- och yrkesorienterande insatser,
- utvecklat förmågan att i samarbete med andra planera och utveckla rehabiliteringsprogram för människor med särskilda svårigheter i arbetslivet,
- förvärvat insikter om betydelsen av användningen av datorer och informationsteknik i arbetslivet samt erfarenhet av informationstekniken för information och vägledning,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 41. Tandhygienistexamen

Omfattning

Tandhygienistexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla tandhygienistexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som tandhygienist,
- förvärvat kunskaper om munhållans betydelse för det allmänna välbefinnandet och allmäntillståndets inverkan på munhälsan,
- tillägnat sig förmågan att svara för regelbundna undersökningar av munstatus samt att analysera, utreda och dokumentera behov av munhälsovårdande insatser och utvärdera insatta åtgärder,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 42. Tandläkarexamen

Omfattning

Tandläkarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 200 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla tandläkarexamen skall studenten

- ha förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för tandläkaryrket och som krävs för att få obegränsad behörighet som tandläkare,
- ha tillägnat sig en medicinsk och social helhetssyn på kvinnor och män och deras situation,

- vara förberedd för verksamhet inom hela tandvården och därvid ha kunskaper om förebyggande åtgärder för såväl enskilda som grupper av patienter samt om diagnostik och behandling av sjukdomar och anomalier i tänder, munhåla, käkar och omgivande vävnader för patienter i olika åldrar och med olika behov,

- förstå sambandet mellan å ena sidan patientens orala hälsotillstånd och å andra sidan hans allmänna hälsotillstånd och andra bakomliggande faktorer samt därvid ha lärt sig att respektera patientens integritet och ha utvecklat sin förmåga till inlevelse,

- kunna samarbeta med övrig personal inom tandvården och ha tränat tandläkarens arbetsledande roll i tandvårdsgruppen,

- ha tillägnat sig både hälsoekonomiskt och värdeekonomiskt tänkande samt kunna delta i utvärderingar av en kliniks verksamhet, varvid speciell vikt läggs vid kvalitetssäkring.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 43. Tandteknikerexamen

Omfattning

Tandteknikerexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få tandteknikerexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna arbeta som tandtekniker,

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att framställa olika typer av tandtekniska arbeten som används inom tandvården, liksom förmåga att bedöma och utvärdera kvaliteten på tandtekniska arbeten,

- kunskaper om dentala material och deras påverkan såväl i munhålan som på miljön, allmänna odontologiska behandlingsprinciper, bettfysiologi samt hygien,

- insikt i yrkesrollen som förbereder för samverkan med andra yrkesgrupper,

- förmåga att inom ramen för yrkesverksamheten värna om och respektera patientens behov.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

| 44. Teologie kandidatexamen

Omfattning

Teologie kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng alternativt 160 poäng. Det sistnämnda alternativet är avsett för blivande präster.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla teologie kandidatexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar inom det religionsvetenskapliga området som förberedelse för yrkesverksamhet inom trossamfundet eller i samhället i övrigt,
- tillägnat sig kunskaper i den omfattning som fordras för att kunna förstå och analysera religioners och livsåskådningars innehåll, funktion som gemenskapsbildning, betydelse för enskilda och roll i samhället,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- förvärvat kunskaper om hur fysiskt och psykiskt våld påverkar kvinnor och män.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

| 45. Yrkesteknisk examen

Omfattning

Yrkesteknisk examen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 60 poäng. Därtill ställs krav på tidigare, relevant yrkeserfarenhet.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla yrkesteknisk examen skall studenten ha

- tillägnat sig relevanta ämneskunskaper i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de teoretiska grunderna för det valda området,
- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att använda kända metoder inom det valda området,
- förvärvat kunskaper och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

